

Program realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego w Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Przystajni

Rok szkolny 2024/2025

Przyjęty Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia.

Akty prawne:

USTAWA z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900, 1672, 1718 i 2005)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. poz. 325)

Główne założenia i cele Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego:

- ✓ Przygotowanie uczniów do wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- ✓ Określenie predyspozycji, cech osobowości, temperamentu, zainteresowań, talentów, mocnych stron i umiejętności uczniów w aspekcie orientacji edukacyjnej i zawodowej.
- ✓ Przygotowanie uczniów do podejmowania samodzielnych i trafnych wyborów edukacyjno-zawodowych.
- ✓ Uświadomienie rodzicom/ opiekunom prawnym jak wielkie znaczenie odgrywają w procesie przygotowania dziecka do wyboru jego przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Kierunki polityki oświatowej na rok 2024/2025:

1. Edukacja prozdrowotna w szkole - kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy.
2. Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej, kształtowania postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę. Edukacja dla bezpieczeństwa i proobronna.
3. Wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego. Rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych. Podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym.
4. Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli

narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji, korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.

5. Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez pogłębianie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym.
6. Wspieranie rozwoju umiejętności zawodowych oraz umiejętności uczenia się przez całe życie poprzez wzmocnienie współpracy szkół i placówek z pracodawcami oraz z instytucjami regionalnymi.
7. Praca z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.

Cele szczegółowe Wewnętrzny Systemu Doradztwa Edukacyjno-Zawodowego:

1. Uczeń

- Poznaje siebie, swoje mocne strony, predyspozycje i udpodobania zawodowe,
- Nazywa swoje umiejętności, zainteresowania, talenty,
- Planuje, zarządza efektywnie swoim czasem
- Posiada informacje o zawodach, zawodach przyszłości i czym jest rynek pracy oraz jakie są obecne potrzeby rynku.

2. Nauczyciele

- Potrafią zauważać potrzeby i zasoby uczniów w kontekście orientacji edukacyjno-zawodowej,
- Wspierają rodziców i uczniów w procesie wyboru przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Rozwijają, rozpoznają i wspierają talenty oraz zainteresowania uczniów.

3. Rodzice/ opiekunowie prawni

- Znają ofertę edukacyjną szkolnictwa ponadpodstawowego w regionie
- Posiadają informację o możliwościach i predyspozycjach uczniów.

Działania Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego:

W ramach pracy z uczniem obejmują:

- realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i edukacyjnej;
- poznawanie siebie, zawodów, udzielenie informacji edukacyjnej i zawodowej;
- analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na rynku pracy;
- pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego i edukacyjnego;
- pomoc w budowaniu kolejnych etapów edukacyjno-zawodowych;
- określenie zgodności predyspozycji uczniów;
- poruszanie się na rynku pracy;
- indywidualną pracę z uczniami mającymi problemy z wyborem szkoły i zawodu;

W ramach pracy z rodzicami obejmuje:

- prezentacje założeń pracy informacyjno-doradczej na rzecz uczniów;
- przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej, współpraca ze szkołami ponadpodstawowymi;
- gromadzenie, systematyczna aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej;

W ramach pracy z nauczycielami (radą pedagogiczną):

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania WSDZ zgodnie ze statutem szkoły i potrzebami uczniów;

DZIAŁALNOŚĆ SZKOLNEGO DORADCY EDUKACYJNO-ZAWODOWEGO**Zadania szkolnego doradcy:**

- ✓ Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej i edukacyjnej;
- ✓ Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych;
- ✓ Wskazywanie osobom zainteresowanym (młodzieży, rodzicom, nauczycielom) źródeł dodatkowej, rzetelnej informacji na temat: rynku pracy, trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia, wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów w różnych obszarach świata pracy;
- ✓ Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom;
- ✓ Kierowanie w sprawach trudnych do specjalistów;
- ✓ Wspieranie nauczycieli w działaniach doradczych poprzez udostępnianie im informacji i materiałów do pracy z uczniem;
- ✓ Systematyczne podnoszenie własnych kwalifikacji;
- ✓ Wzbogacanie warsztatu pracy o nowoczesne środki przekazu informacji oraz udostępnianie ich osobom zainteresowanym;
- ✓ Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego;

Sposoby realizacji działań doradczych

Realizacja działań doradztwa zawodowego udokumentowana będzie wpisami w e-dzienniku, w przypadku zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego w programach nauczania. Wymagania z zakresu doradztwa zawodowego zostały włączone do zestawu celów edukacyjnych zaplanowanych na konkretne lekcje.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III szkół podstawowych

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

**PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO
DLA KLAS 7-8**

Realizacja

Metody i formy pracy:

- aktywizujące problemowe - burza mózgów, dyskusja
- metoda dramy - inscenizacje i odgrywanie ról
- metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy)
- metody audiowizualne
- techniki plastyczne, wzmacniające myślenie krytyczne, gry i zabawy.

Tematyka zajęć obejmuje cztery obszary:

- 1) Poznawanie własnych zasobów
- 2) Świat zawodów i rynek pracy
- 3) Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie
- 4) Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych

**TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII I VIII
SZKÓŁ PODSTAWOWYCH**

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji;
- 2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Tematyka zajęć:

Klasa 7:

- **Doradztwo czyli co?**
- **Zdolności i uzdolnienia**
- **Ulubione aktywności**
- **System wartości**
- **Zawody wokół nas**
- **Rynek pracy**
- **Praca – co to takiego?**
- **Portfolio i e-portfolio**
- **Autoprezentacja**
- **Wstęp do kariery – wolontariat**

Klasa 8:

- **Gdzie się uczymy?**
- **Szkoły ponadpodstawowe**
- **Szkoły branżowe – szkoły pozytywnego wyboru**
- **3L – Life Long Learning**
- **Kim będę w przyszłości?**
- **Wybieram szkołę czy zawód?**
- **Kwalifikacje i kompetencje**
- **Marzenia do spełnienia**
- **Kariera zawodowa – czy da się ją zaplanować?**
- **Moje mocne strony – moje sukcesy**

Monitoring i ewaluacja

Ewaluacja programu została zaplanowana i realizowana będzie w ramach Wewnętrzny Szkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego. Efektem ewaluacji powinno być doskonalenie programu służące dostosowaniu go do potrzeb i możliwości uczniów, potrzeb szkoły czy lokalnego rynku pracy. Realizacja programu powinna być na bieżąco monitorowana.

Ewaluacja dokonywana będzie poprzez:

- analizę dokumentacji (dzienniki – tematy zajęć),
- analizę wytworów uczniów,
- obserwację poziomu zaangażowania i motywacji, zachowań uczniów,
- rozmowę doradczą z uczniem.

Opracowała:
Katarzyna Kierat